

Anonimizuota versija

Vertimas

C-91/24-1

Byla C-91/24 [Aucroix]ⁱ

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. vasario 6 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Cour de cassation (Belgija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. sausio 31 d.

Kaltintojas:

Monso generalinis prokuroras

Kaltinamasis:

HL

<...>

Cour de Cassation de Belgique (Belgijos kasacinis teismas)

Sprendimas

NR. P.24.0111.F

PROCUREUR GENERAL PRES LA COUR D'APPEL DE MONS,
kaltintojas kasaciniame procese,

prieš

<...> [HL] <...>

asmenį, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis,

ⁱ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

kaltinamąjį, kitą kasacinio proceso šalį,

I. BYLOS NAGRINĖJIMAS TEISME

Kasacinis skundas pateiktas dėl 2024 m. sausio 18 d. *Cour d'appel de Mons, chambre des mises en accusation* (Monso apeliacinis teismas, kaltinamųjų skundus nagrinėjanti kolegija) priimto sprendimo.

<...>

<...> [procesas]

II. TEISMO SPRENDIMAS

- 1 Dėl kaltinamojo, kuris yra Belgijos pilietis ir gyvena Karalystės teritorijoje, 2016 m. kovo 9 d. Graikijos valdžios institucijos išdavė Europos arešto orderį, siekdamas, kad jam būtų įvykdyta penkerių metų laisvės atėmimo bausmė.

Skundžiamu sprendimu atsisakyta vykdyti šį Europos arešto orderį pagal *Loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen* (2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymas dėl Europos arešto orderio) 4 straipsnio 5 dalį. Šis atsisakymas buvo grindžiamas kaltinamojo psichikos sutrikimais ir kalnimo sąlygomis išduodančiojoje valstybėje, kurios yra nesuderinamos su Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 3 ir 5 straipsniuose numatytais garantijomis. Jame patikslinta, kad kaltinamajam kyla grėsmė būti kalinamam perpildytame kalėjime, kur jis negalėtų gauti jo sveikatos būklei pritaikytų sveikatos priežiūros paslaugų.

- 2 Kasacinio skundo pagrindu, grindžiamame 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo dėl Europos arešto orderio 6 straipsnio 4 dalies pažeidimu, teigiama, kad atsisakiusi vykdyti Europos arešto orderį dėl laisvės atėmimo bausmės vykdymo išduodančiojoje valstybėje sąlygų, kaltinamųjų skundus nagrinėjanti kolegija turėjo apsvarstyti galimybę taikyti minėtame straipsnyje numatytą neprivalomąjį nevykdymo pagrindą. Šiuo klausimu kasatorius tvirtina, kad šia teisės akto nuostata siekiama išvengti asmens, kurį atsisakyta perduoti, nebaudžiamumo.

Kasacinio skundo pagrindu taip pat teigiama, kad kaltinamųjų skundus nagrinėjanti kolegija turėjo pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą, ar tuo atveju, kai vykdančiosios valstybės teisminė institucija konstatuoja privalomą pagrindą atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį dėl pavojaus, kad bus pažeistos atitinkamo asmens pagrindinės teisės, ši institucija turi išnagrinėti galimybę taikyti neprivalomąjį Europos arešto orderio nevykdymo pagrindą, numatytą 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio 4 straipsnio 6 dalyje, kuri į Belgijos teisę perkelta minėto 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi.

- 3 Pagal minėto pagrindų sprendimo [1 straipsnio] 2 dalį valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamasi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

Pagal to paties pagrindų sprendimo [1 straipsnio] 3 dalį šis įpareigojimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.

2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo, kuriuo šis pagrindų sprendimas buvo perkeltas į Belgijos teisės sistemą, 4 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad Europos arešto orderį atsisakoma vykdyti, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad jį įvykdžius bus pažeistos atitinkamo asmens pagrindinės teisės, įtvirtintos Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje. Šis Europos arešto orderio nevykdymo pagrindas yra privalomas.

- 4 Iš <...> [2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie* (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas) (C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033)] matyti, kad Europos arešto orderio mechanizmu, be kita ko, siekiama kovoti su prašomo perduoti asmens, esančio kitoje teritorijoje nei ta, kurioje jis įtariamas padaręs nusikalstamą veiką, nebaudžiamumu.

Be to, <...> [2017 m. birželio 29 d. Sprendime *Popławski* (C-579/15, EU:C:2017:503)] Europos Sąjungos Teisingumo Teismas konstatavo, kad kompetentingas nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į visą vidaus teisės sistemą ir taikydamas joje pripažintus aiškinimo metodus, pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinės teisės nuostatas turi aiškinti kuo labiau atsižvelgdamas į šio pagrindų sprendimo tekstą ir tikslą. Ši pareiga toje byloje nagrinėtu atveju tuo metu, kai buvo kreiptasi į Teisingumo Teismą, reiškė, kad atsisakius vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant perduoti asmenį, dėl kurio išduodančiojoje valstybėje narėje buvo priimtas galutinis nuosprendis, kuriuo jam paskirta laisvės atėmimo bausmė, vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos privalėjo pačios užtikrinti veiksmingą šiam asmeniui paskirtos bausmės vykdymą.

Pagal to paties įstatymo 4 straipsnio 6 dalį, kuria, kaip jau minėta, į nacionalinę teisę perkelta Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis, Europos arešto orderį galima atsisakyti vykdyti, jei jis buvo išduotas siekiant įvykdyti bausmę, kai atitinkamas asmuo yra Belgijos pilietis, yra ar gyvena Belgijoje ir jeigu kompetentingos Belgijos institucijos įsipareigoja įvykdyti šią bausmę pagal Belgijos teisę.

- 5 Dėl šio pagrindo kyla klausimas, ar tuo atveju, kai Europos arešto orderį vykdančios valstybės teismai konstatuoja, kad, jeigu prašomas perduoti asmuo būtų perduotas išduodančiajai valstybei, kiltų pavojus, kad bus pažeistos šio asmens pagrindinės teisės, ir todėl jie turi atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją šie vykdančiosios valstybės teismai, siekdami išvengti prašomo perduoti asmens, kuris yra šios valstybės pilietis ar joje gyvena, nebaudžiamumo, įpareigojami išnagrinėti, ar pagal nuostatą, kuria į nacionalinės teisės sistemą perkeliama

minėta 4 straipsnio 6 dalis, laisvės atėmimo bausmę, paskirtą atitinkamam asmeniui Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje, t. y. šiame akte nurodytą bausmę reikia įpareigoti įvykdyti vykdančiojoje valstybėje narėje.

- 6 Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų galiojimo ir aiškinimo klausimui iškilus nagrinėjant bylą valstybės narės teisme, kurio sprendimas pagal nacionalinę teisę negali būti toliau apskundžiamas teismine tvarka, tas teismas dėl jo kreipiasi į Teisingumo Teismą.

<...>

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS,

TEISMAS,

sustabdo bylos nagrinėjimą, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atsakys į šį prejudicinį klausimą:

Jeigu Europos arešto orderį vykdančios valstybės narės teismai nustato, kad, jeigu prašomas perduoti asmuo būtų perduotas išduodančiajai valstybei narei, kiltų pavojus, kad vykdant užsienio valstybėje narėje paskirtą bausmę bus pažeistos šio asmens pagrindinės teisės, reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, ar 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 4 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal šią nuostatą tie patys vykdančiosios valstybės teismai, siekdami išvengti prašomo perduoti asmens, kuris yra šios valstybės pilietis ar joje gyvena, nebaudžiamumo, įpareigojami išnagrinėti, ar pagal nuostatą, kuria minėta 4 straipsnio 6 dalis perkeliama į nacionalinę teisę, laisvės atėmimo bausmė, paskirta atitinkamam asmeniui Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje, t. y. šiame akte nurodyta bausmė, vykdytina vykdančiojoje valstybėje narėje?

<...>

<...> [procesas]